

SZOFTVER-KRITIKA

Schmidt Ágnes, Paul Merrick
és Szabados Márta

ClipDic English, Part 1

Multimédia nyelvkönyv
videó-klippekkel

A Profi-Média Kft. gondozásában 1995-ben napvilágot látott CD-ROM alcíme, Multimédia nyelvkönyv videó-klippekkel, elárulja a program különlegességét: olyan szoftverrel van dolgunk, amely egyesíti magában a videó és a CD-ROM előnyös tulajdonságait.

A szerzők négy témakörben (kultúra, állatvédelem, békefolyamatok, közlekedés és szállítás) összesen tizenhárom, az ITN World News-ból származó különböző tudósítást rögzítettek a CD-re videó-klip formában. Ezek mindegyike nagy érdeklődésre tarthat számot, de néhány politikai jellegű tudósítás (például az észak-ír békefolyamat egyik állomása) már elveszítette aktualitását, ami csökkentheti a felhasználók motivációját.

A képernyő bal oldalán lehet megnézni és meghallgatni a klipet, míg a jobb oldalon különböző ikonok találhatók, amelyek segítségével az egyes tudósításokhoz kapcsolódó tesztekbe, a klipek anyagából készült szótárba és a nyelvtankönyvbe lapozhatunk bele. Ha kedvünk tartja, a videóok megtekintése közben akár olvashatjuk is az elhangzottakat, mind angolul, mind pedig magyarul. A videó alatti gombok segítségével bármikor megállíthatjuk a klipet, vagy az elejére is tekerhetjük egy szempillantás alatt, ami a hagyományos videó-készülékkel lehetetlen lenne. Még hatékonyabb lenne a program, ha tetszőleges mértékben lehetne előre és hátra tekerni a tudósításokat.

Az egyes klipek megtekintése után hétféle tesztfeladat segíti az elhangzottak elsajátítását. Az elsőben néhány, a szöveg tartalmára vonatkozó kérdésre kell válaszolni. A másodikban a klip szövegének mondatait

kell helyes sorrendbe állítani. A harmadik egy „puzzle”: tizenhat fehér négyzet takar egy, az adott klipből származó képet. Mind-egyik alatt egy-egy angol szó található, amelynek helyes fordítása esetén a fehér kártya eltűnik és a 16 kérdés helyes megválaszolása után alakul ki a kép. A negyedik feladatban mondatokat hallunk, amelyekbe a hiányzó prepozíciókat kell behelyettesíteni. Ha hallás után nem megy, akkor a program kiírja a mondatot a képernyőre a prepozíciók nélkül. Az ötödik feladat hasonlít az előzőhöz, de prepozíciók helyett egy-egy szót kell beírni. A hatodik feladatban egy-egy mondatot hallunk, amelyet hallás után kell a gépbe írni. Az utolsó feladatban egy-egy mondat szavait kell helyes sorrendbe állítani. Mire a diák az összes tesztet megoldotta, szinte az egész szöveget szóról-szóra megtanulta.

A kinyomtatva 52 oldalas nyelvtankönyv alapos, magyar nyelvű magyarázataival segíti a sokszor igen bonyolult mondatok megértését. Nemcsak a nyelvtankönyvet, hanem a tudósítások szövegeit, azok magyar nyelvű fordításait, szöszedeteket és teszteket is ki lehet nyomtatni. Ezek az anyagok is megkönnyíthetik a felhasználó tanár helyzetét.

Külön kell szólni a *Browse* ikon alatt futó lehetőségről. Ennek segítségével a klipekben szereplő bármely szó és mondat meghallgatható. Ha egy szót hallgatunk meg, a program kiírja az összes mondatot, amelyben az előfordul. Ha egy mondat meghallgatását követően a *Grammar* gombot választjuk, a nyelvtankönyv azon fejezete kerül a képernyőre, amely megmagyarázza a mondatban szereplő fő nyelvi jelenségeket. Szókas szerint a mondatok magyar fordítása is megjelenik a monitoron.

Kinek szól a program? A szövegek autentikus volta miatt nehéz elképzelni, hogy aki nem rendelkezik legalább középfokú nyelvvizsgával, nagy hasznát venné a CD-nek, bár a szövegek magyar fordításának

megjelenítése sokat segíthet az alacsonyabb szinten állóknak is. Leginkább haladó szintű diákok, angol szakos egyetemi vagy főiskolai hallgatók profitálhatnak a CD módszeres feldolgozásából. Elsősorban egyéni tanulásra ajánlható, de természetesen megfelelő technikai háttér segítségével osztálytermi alkalmazása is lehetséges. Én alig tudtam elszakadni a számítógéptől az első klip feldolgozása során.

Egyéni tanulók számára lehet rendkívül hasznos a szoftver egy másik tulajdonsága: a Tanulási útmutató című fejezet részletes tanácsokat ad azzal kapcsolatban, hogy milyen sorrendben érdemes kitölteni a tesztet.

A szerzők, Schmidt Ágnes, a nyelvi anyag elkészítője, Paul Merrick, a korrektor és Szabados Márta, aki az instrukciókat mondta a programra, rendkívül alapos és átgondolt munkát hoztak létre, amelynek már a második része is napvilágot látott. Kár, hogy csupán a *Help* részből derül ki a felhasználó számára, kit dicsérhet a kiváló szoftver megalkotásáért.

A *ClipDic* bármely, az 1990-es évek végén gyártott, CD-lejátszóval, videó- és hangkártyával rendelkező PC-n futtatható.

Kiszely Zoltán

Rainer Kussler

Landeskunde PC®

Ein elektronischer Studienbegleiter für das Fach Deutsch als Fremdsprache
Inter Nationes, 1997

A mágneses adathordozókon a tanulás és az oktatás során felhasználható szövegeket, adatokat, információkat tartalmaz. Az Inter Nationes kiadó hazánkban is jól ismert és számos iskolába térítésmentesen eljuttatott országismereti anyagaira támaszkodó összeállítás nyelvileg a Zertifikat Deutsch als Fremdsprache követelményeihez igazodik. Előnye, hogy gyakorlatilag – a megfe-

lő nyelvi színvonal elérését követően – valamennyi oktatási fokon és életkorban hasznosítható, mégpedig a használt tankönyvtől függetlenül és az alkalmazott metodikai eljáráshoz igazítva.

A program valamennyi témakörben olvasmányt és számos ábrát, térképet, grafikont, képet tartalmaz. Az egyes címszavak átfogják az 'országismeret leglényegesebb témaegységeit: így az ország főbb földrajzi jellemzőinek bemutatását, a német történelem, a nyelv, a kultúra rövid áttekintését, a főbb nevezetességek szemléletes bemutatását. Az „emberek” témakörben a lakosság jellemzőiről, a családokról, a külföldiekről és a vallásokról kapunk tájékoztatást. Hasonló részletességgel ismerhetjük meg a hétköznapi élet, a munkavégzés, az oktatás, a szabadidőtöltés, az államszervezet és a politikai élet, a gazdaság és a közlekedés témaköreibe illeszkedő alapvető és egymásra épülő információkat.

Az egymásra épülést – a számítógép adta lehetőségek jó, bár talán nem minden esetben elégséges kihasználásával – a kereszthivatkozások segítségével biztosítja a program. A hiperhivatkozás alkalmazása teszi lehetővé, hogy a programot nem csupán a tankönyveknél megszokott lineáris módon használhatja a tanuló, hanem a képernyőn megjelenő információk, illetve azok részlemei „mögé nézhet”, behívhatja az azokhoz kapcsolódó egyéb tudnivalókat, további részleteket, illusztrációkat. Ezáltal gyakorlatilag a különböző szövegek érdeklődés szerinti sorrendje, kombinációja jöhet létre, lehetővé téve, hogy ne csupán nyelvidaktikai szempontok, hanem a valódi érdeklődés irányítsa az idegen nyelvi szöveggel való ismerkedést. Így például a látnivalókat tartalmazó rész egyik fejezetében építészeti emlékekkel ismerkedhetünk meg, megnézhetjük azt az épületet, amelyről olvasunk. Az egyes városokat ismertető leírást pedig mind listából, mind a térkép megfelelő helyére kattintva elérhetjük. A részletes regiszter segítségével könnyen összeilleszthetjük a különböző témakörökben egy adott helyre vo-